

CURIERUL JUDICIAR

DOCTRINĂ — JURISPRUDENȚĂ — LEGISLAȚIUNE — ECONOMIE POLITICĂ — FINANȚE — SOCIOLOGIE

FONDATOR:
ION S. CODREANU
Avocat

DIRECTOR:
I. GR. PERIȚEANU
Avocat, fost Ministru

PRIM REDACTOR:
ALEXANDRU VELESCU
Doctor în Drept, Avocat

COMITETUL DE REDACȚIE:

Traian Alexandrescu, fost decan al Baroului de Ilfov; **Alexandru Cerban**, Profesor Universitar, Avocat; **Iosef G. Cohen**, Consilier la Consiliul Legislativ, Avocat; **N. Jac Constantinescu**, Președinte la C. de Apel București; **E. Cristoforeanu**, Dr. în Drept dela Roma, Avocat; **Dem. I. Dobrescu**, fost Primar General al Capitalei; **Vintilă Dongoroz**, Conferențiar universitar, Membru în Consiliul de disciplină al Baroului Ilfov; **D. Gălășescu-Pyk**, Profesor Universitar, Avocat; **G. Petrovici**, Decan al Baroului Ilfov; **C. Sipsom**, Profesor Universitar; **C. A. Stoeanovici**, Conf. univ., Membru al Consiliului Legislativ; **Gr. L. Trancu-Iași**, fost Ministru Avocat; **Hariton Udrea**, Judecător Trib. Ilfov și **Petre Vasilescu**, Profesor Universitar.

SECRETARI DE REDACȚIE:

E. C. Decusară Dr. în Drept din Paris, Directorul Statisticiei Judiciare; **Ionel I. Codreanu**, Doctor în drept din Paris, Avocat

S U M A R

— *Despre acțiunea civilă rezultând din delict*, de N. Jac Constantinescu, președinte la Curtea de apel București.

JURISPRUDENȚE.

— Înalta Curte de Casație și Justiție S. Unite: *Oscar Rapaport cu Casa Rurală* (Necompetență. Competința limitată a Secțiunilor Unite. Cereri referitoare la fondul litigiului însă streine de chestiunea dedusă înaintea lor. Necompetență).

— Idem s. I: *Ferdinand Höflich cu St. Kazimir* (Urmărire silită imobiliară. Emiterea comandamentului. Cereri incidente, contestații, etc. Unde se introduc? Contestație respinsă. Apel contra jurnalului de investire. Admitere. Recurs. Casare);

— Idem, idem: *D. V. Roca cu Frantz P. Leahu și a.* (Minor. Schimb de imobile este admisibil. Nu este nevoie de o prealabilă estimare prin experți);

— Curtea de apel București s. II: *Soc. an. Scăeni cu I. Rohrbach* (Comisie rogatorie. Competință. Sechestru asigurător. Dacă este competență de a dispune înlocuirea custodelui), cu Nota d-lui avocat Ionel Jianu.

— Tribunalul Ilfov s. Notariat: *V. Costescu cu Maria Socaciu* (Conversiune. Codebitori dintre cari unul beneficiază de dispozițiile legii. Regimul celorlalți. Calitatea de comerciant);

— Tribunalul Tulcea: (Concordat preventiv. Faza admiterii în principiu. Creditori. Conversiune. Intervenție. Respingere) cu Nota d-lui magistrat Mihail Bărcă.

două: civilă și penală (*Tanoviceanu-Dongoroz*, IV, p. 104).

Ce este acțiunea publică și cea privată? Acțiunea publică este acțiunea exercitată de Ministerul public în numele societății pentru pedepsirea delictului, pe câtă vreme acțiunea privată este cea exercitată de partea vătămată pentru a obține repararea prejudiciului.

Obiectul acțiunii civile

Obiectul acțiunii civile este repararea daunelor suferite de o persoană printr-o infracțiune penală (art. 3 pr. pen.), iar obiectul acțiunii penale este pedepsirea culpabilului (art. 2 pr. pen.).

Acțiunea civilă este de natură civilă. Partea civilă nu poate cere aplicarea pedespei ci numai despăgubiri. Prezintă avantajul că poate fi intentată odată cu acțiunea penală.

Pentru existența acțiunii civile se cere: o daună actuală, dauna să fie personală, materială sau morală, să fie consecința directă a infracțiunii.

Acțiunea civilă grevează întreg patrimoniul inculpatului.

Acțiunea civilă se poate exercita contra autorului infracțiunii. Ea poate fi îndreptată și contra complicilor, tănuitorilor și găzduitorilor, a persoanelor civilmente responsabile și a moștenitorilor.

Textele cari guvernează materia acțiunii civile sunt răslețite în procedura penală. Astfel de această materie se ocupă art. 1, 3, 5, 6, 8, 60, 64, 137, 138, 389, 396, 404, 411 și 412 pr. pen.

Caracterele acțiunii private

Acțiunea civilă poate fi cedată, se poate renunța la ea, se poate face tranzacție asupra ei, poate fi exercitată de moștenitori și de creditori.

DESPRE ACȚIUNEA CIVILĂ REZULTÂND DIN DELICTE

Acțiunea civilă și acțiunea penală

Delictelor penale dau loc la două acțiuni: penală și civilă.

Acțiunea penală este urmărită de procuror, iar acțiunea civilă de către partea vătămată (art. 8 pr. pen.).

Spre deosebire de acțiunile despre cari se ocupă procedura civilă unde există mai multe acțiuni, așa încât ele se clasifică în diferite moduri, după punctele lor de asemănare, acțiunile din delict sunt

Cari sunt căile prin cari partea civilă își poate realiza despăgubirile civile?

Art. 8 pr. pen. prevede două căi și anume: calea penală, alăturat și odată cu cea penală și calea civilă, direct la tribunalul civil.

Orice persoană prejudiciată printr'un fapt penal poate pretinde repararea prejudiciului, atât direct înaintea instanțelor de fond, cât și înaintea organelor de urmărire și instrucție; apoi plângerea pură și simplă ca ori ce individ care are cunoștință de comiterea unei infracțiuni;

Calea reclamației cu sau fără constituire de parte civilă la procuror;

Calea acțiunii cu constituire de parte civilă la judecătorul de instrucție;

Calea acțiunii directe la instanța de fond, tribunalul corecțional, cu constituire de parte civilă.

Partea lezată are dreptul de a pune în mișcare acțiunea publică prin citațiune directă la tribunal sau judecătore, a inculpatului. (Art. 61 alin. 2 și 178 pr. pen.).

Partea civilă mai are calea acțiunii directe la tribunalul civil ca instanță de fond.

Apoi are căile de atac: opoziție la Camera de punere sub acuzare, apelul la Curtea de apel contra sentințelor de fond și recursul în Casație.

Dreptul de opțiune

Partea civilă are dreptul de alegere putând intenta acțiune principală la instanța civilă, sau ca acțiune accesorie pe lângă acțiunea penală la instanța corecțională.

Deosebiri între acțiunea publică și acțiunea civilă

Deși isvorâte din aceeași infracțiune, ele se deosebesc în privința exercitării lor: una e obligatorie alta e facultativă; în privința scopului ce ele urmăresc: una tinde la pedepsire, alta la repararea daunelor; a persoanelor cărora aparțin: acțiunea publică fiind a societății, pe când acțiunea civilă a a persoanei vătămate; a persoanelor contra cărora se exercită, a stingerii lor, etc. (Tanoviceanu-Dongoroz, IV, p. 111).

Acțiunea civilă este independentă de acțiunea publică. Ea poate fi urmărită separat sau odată cu cea penală.

În materie de crimă jurisdicția criminală nu poate fi sezisată de partea civilă, decât dacă este ea deja sezisată de acțiunea publică.

Asemănări

Cari sunt punctele de asemănare între cele două acțiuni? Ambele pot fi intentate deodată la instanțele penale, termenul de prescripție este același, rezultatul acțiunii publice influențează acțiunea privată și reclamația părții vătămate la instanța corecțională pune în mișcare și acțiunea publică (I. Ionescu-Dolj la Curs).

Noua procedură penală

În privința acțiunii civile, proiectul a dat acestei acțiuni o deosebită atențiune, ridicând-o la nivelul acțiunii penale. (Expunerea de motive).

Prin proiectul actual, s'a sistematizat materia și s'a schimbat nomenclatura.

Titlul I cuprinde două capitole: I) Acțiunea penală și II) Acțiunea civilă.

Titlul III care se ocupă cu „Părțile în procesul penal” cuprinde cinci capitole și anume: I) Ministerul public; II) Inculpatul, III) Partea civilă; IV) Persoanele civilmente responsabile; V) Reprezentanții și apărătorii părților.

Art. 8 permite părții care a luat calea penală să se întoarcă la calea civilă.

S'a prevăzut că instanța se poate pronunța din oficiu, chiar în lipsa părții civile dela judecată.

S'a admis sechestrul penal pentru garantarea eficacității drepturilor la despăgubiri.

Când păgubitul este un incapabil, chiar dacă nu s'a constituit parte civilă, dacă nu s'a manifestat o voință contrară, Ministerul public poate cere și susține daune sau pot fi acordate din oficiu de instanță (art. 7 noul cod).

În noul cod de procedură penală s'a prevăzut prin art. 6 că acțiunea civilă rezultând din infracțiuni de presă, nu poate fi exercitată separat de acțiunea publică, afară de cazul când acțiunea penală ar fi stinsă.

Acțiune civilă concomitent cu cea penală

Partea vătămată are posibilitatea a intenta acțiunea civilă concomitent și accesoriu cu cea penală.

Calea cea mai frecventă luată de partea vătămată prin delict este cea concomitentă cu acțiunea penală.

Pe cât timp acțiunea publică se găsește pendinte, partea civilă poate obține pe calea urgentă și fără străgănire, realizarea daunelor cauzate printr'un delict penal.

Art. 8 pr. pen. prorogă competența tribunalului corecțional ca să poată judeca ambele acțiuni atunci când sunt întrunite în aceeași instanță, concomitent și adecuat la cea penală.

Când acțiunea privată este intentată la instanța penală, ea este conexă cu acțiunea penală.

Concomitent cu acțiunea penală partea civilă se poate adresa fie la tribunalul corecțional, fie la Curtea cu jurați pentru a obține despăgubiri.

La Curtea cu jurați însă nu poate a se adresa direct, ci prin plângere, către judecătorul de instrucție și apoi prin decizia de trimitere a Camerii.

Numai acțiunea publică este de esența ilicitului penal. Chiar când acțiunea privată este exercitată

deodată cu cea publică în fața instanței penale, aceste acțiuni rămân în drept bine distincte beneficiind numai de o desfășurare comună a procedurii (*Tanoviceanu-Dongoroz*, IV, p. 104).

Condițiile acțiunii civile

Condițiunile cerute pentru exercitarea acțiunii civile sunt: prejudiciul personal, prejudiciul născut și actual, capacitate, iar faptul care a dat loc la daune trebuie neapărat să fie penal.

Cauză și efect. Nexum causal cu faptul penal

Vătămarea trebuie să rezulte în mod direct și imediat din infracțiune, trebuie deci să existe acel *nexum causal*, dela cauză la efect.

Totuși *nexumul causal* poate fi și indirect sau mediat.

Art. 5 pr. pen. prevede expres că plângerea nu poate porni decât dela persoana care direct sau indirect a suferit o vătămare în urma unei infracțiuni (*Tanoviceanu-Dongoroz*, IV, pag. 229).

Victima în caz de accident de automobil este datoare să stabilească o legătură de cauzalitate între excesul de viteză care este baza contravenției și daunele cauzate (*Rec. des Somm.*, 11. 1928 p. 653).

Fapt penal

Nu este loc la acțiunea civilă decât dacă paguba își are origina într'un fapt penal, pedepsit de lege.

Principiul răspunderii civile este subordonat existenței delictului. Faptul penal servește de bază comună acțiunii publice cât și acțiunii civile rezultate din delict.

Cari fapte dau loc la acțiunea civilă?

Faptele dăunătoare trebuiesc să provină din crime, delictе și contravențiuni. Numai aceste fapte dau loc la acțiunea civilă.

Regulile edictate de codul de procedură penală nu se aplică la acțiunile civile decât când acestea au drept bază exclusiv o infracțiune la legea penală, iar nu un delict civil (*Rec. des Somm.*, 1. 1930).

Când faptul pretins de partea vătămată s'ar dovedi în instanța penală că are caracter pur privat, partea va fi îndreptată înaintea instanțelor civile pentru valorificarea pretențiilor sale.

Daunele provenite din ciocnirea a două automobile, au caracter civil și ca atare acțiunea nu poate fi intentată la tribunal, pe cale penală.

Ea nu se prescrie prin 30 de ani (*Rec. des Somm.* 1. 1930).

După unii accidentul conține o contravenție la legea circulației și ca atare are caracter penal (*Rec. des Somm.*, 1. 1930).

Daune materiale

Acțiunea civilă presupune o daună materială.

Conform art. 36 c. pen., condamnatul va putea fi osândit și la desdăunări către partea civilă (A se vedea jurisprudențele de sub art. 36 cod. pen. în Codul Penal de *M. I. Papadopol*).

Despăgubirea trebuie să conțină *pretium dolores* ținând seamă de prejudiciul moral și material suferit de victimă, mai ales când suferința este pentru toată viața (*Rec. des Somm.*, 11. 1934).

În principiu daunele sunt lăsate la aprecierea judecătorilor de fond.

Prin excepție în caz de abuz de putere prevăzut de art. 99 c. pen., partea vătămată are drept de a cere despăgubiri, câte 25 lei pe zi, pentru fiecare zi de arestare ilegală și arbitrară (art. 100 c. pen.). Spre deosebire de art. 36 (51 fr.), care lasă daunele la aprecierea judecătorului, art. 100 (117, fr.) fixează minimum de despăgubire (*Garraud*, ed. II, III, 948).

Despăgubirile civile în materie de delictе silvice fiind fixate prin lege, judecătorul nu e în drept să le reducă, chiar în caz de admitere a circumstanțelor atenuante (Bul. Cas. p. 516, 1892; Bul. Cas. p. 1340, 1909).

Prejudiciul estetic trebuie ținut în seamă printre elementele cari dau loc la reparațiuni (*Rec. des Somm.*, 11. 1928, p. 701).

Daune morale

Acțiunea civilă poate avea de obiect și daune morale.

Daunele pe care le suferă partea civilă pot fi atât materiale cât și morale. Faptul că partea civilă are o situație materială bună, nu îndreptățește Curtea de a-i refuza daune (Cas. II, dec. nr. 2031 din 1926. *Pand. Săpt.*, 30. 1927).

După art. 60 din procedura penală, oricine se socotește vătămat prin vreo crimă sau delict poate să reclame în justiție și să se constituie parte civilă.

Astfel, văduva victimei unui omor are în principiu dreptul să reclame în justiție și să se constituie parte civilă, căci moartea soțului i-a putut cauza un prejudiciu material direct în patrimoniul ei sau un prejudiciu moral, independent de orice calitate de moștenitoare, neputându-se pierde acest drept al soției prin simplul fapt al unei noi căsătorii contractate de ea ulterior. Prin urmare, nu se poate respinge de plano cererea de daune a soției victimei, sub cuvânt că dânsa n'avea calitatea să reclame în momentul judecării procesului, întrucât nu e moștenitoare și nici nu are copii din căsătoria cu victima, ci instanța de fond este datoare să examineze dacă prejudiciul material sau moral este justificat în fapt și în ce măsură anume (Cas. s. II, dec. pen. 1210 din 1913, „*Curierul Judiciar*” nr. 61 din 1913).

Problema daunelor morale este una din cele mai

discutate atât în dreptul penal cât și în dreptul civil. Sunt trei sisteme.

În al treilea sistem se admit despăgubiri și pentru daunele morale oricare ar fi natura lor (*Tanoviceanu-Dongoroz IV*, p. 305).

Spre deosebire de daunele materiale cari nu pot fi acordate decât în măsura în care ele sunt dovedite, daunele morale pot fi acordate pe simplă prezumție și apreciere (*Tanoviceanu-Dongoroz, V*, p. 65).

Art. 998 și 999 c. civ. fiind concepute în termeni generali, prevăd atât daunele materiale cât și morale.

Astfel un părinte sau un soț poate cere daune morale pentru moartea copilului sau a soției, provenită din greșala sau neglijența abuzivă.

Restituirea lucrurilor

Pe lângă daune partea civilă poate cere restituirea lucrurilor ce i-au fost luate prin infracțiune. (Art. 36 c. pen.).

Anulare

Delictelor pot să dea loc la diferite acțiuni civile, nu numai la acțiunile în daune. Astfel bigamia poate da loc la acțiunea în anulare a căsătoriei (art. 130, 166 c. civ.), adulterul la despărțenie (art. 211 c. civ.), înșelăciunea la acțiunea în anulare pentru dol (art. 960, 961 c. civ.; *D. Alexandresco, VII*, p. 658).

Constatările de fapt ale instanței penale servesc și în acțiunea de despăgubiri civile și celelalte acțiuni civile ce s'ar mai intenta în baza delictului penal.

Prejudiciu actual și direct

Condiția de a fi parte civilă este aceea prevăzută de art. 4 pr. pen. și anume de a fi suferit direct un prejudiciu prin infracțiune.

Partea civilă ca să poată pune în mișcare acțiunea publică, trebuie să îndeplinească două condițiuni și anume: să aibă un interes provenit din lezare materială sau morală prin delict și să aibă un drept existent în momentul plângerii (*F. Hélie, I*, p. 625).

Fără aceste condițiuni plângerea rămâne o denunțare iar simplele denunțări nu sezează instanțele de represiuie.

Pentru a fi admis a face plângere, se cere existența unui interes direct și un drept actual (*Depeiges, I*, p. 19).

S'a decis chiar, că pentru exercitarea acțiunii civile nu este necesitate de o pagubă directă și actuală, ci de un interes direct și de un drept actual deși paguba poate să nu fie actuală.

Astfel când mama victimei se află în lipsă și fiul ei îi procură alimente, ea are interes direct și un drept actual spre a se constitui parte civilă (*Bul. Cas. p. 593, 1882*).

Soția defunctului se poate constitui parte civilă fiind urmașa lui și mama copilului victimei.

După unii, fratele și nepotul victimei trebuie să facă dovada rudeniei cu defunctul și nu pot cere daune peste capul fiului.

Constituirea ca parte civilă nu este un drept absolut și deci definitiv câștigat pentru cei ce și-l valorifică la instrucție, ci el este discutabil la Curtea cu jurați, unde poate fi verificat și dovedit.

Se poate ridica din oficiu opunerea de a sta în instanță ca parte civilă, când fratele sau nepotul victimei nu au drept și în fapt nu pot justifica de a pretinde daune cu titlu de despăgubiri civile.

Dacă partea civilă nu-și dovedește calitatea și rudenia, nu are dreptul să stea în instanță ca parte civilă, ea urmând a fi îndepărtată. Acuzatul, procurorul și chiar din oficiu se poate cere îndepărtarea.

Nu oricine pretinde că a avut o pagubă directă sau indirectă de pe urma morții cuiva ar putea să se constituie parte civilă, căci nu oricine poate fi acuzator alături de procuror.

După această opinie, partea civilă trebuie în prealabil să facă dovada că are calitatea de a sta în proces. Copilul victimei trebuie să facă dovada filiațiunii prin actul de naștere unit cu actul de căsătorie.

În afacerea Ciumeti partea civilă, soția și copilul, unchiul și nepotul au fost înlăturați din proces, nelăsând dovada rudeniei.

Contra: *D. Alexandresco*. Acțiunea, în despăgubire rezultată dintr'un accident urmat de moarte, nu aparține numai moștenitorilor victimei, ci oricărei alte persoane, care, deși nu e moștenitoare, totuși se găsește direct sau indirect lovită (*D. Alexandresco, V*, p. 477).

Acțiunea în daune poate aparține bărbatului, văduvei victimei, tatălui și mamei unui copil legitim, natural recunoscut sau nerecunoscut, fraților, surorilor și chiar rudelor cari au suferit o daună materială sau morală (*D. Alexandresco, V*, p. 478).

Dacă în principiu conform art. 998 c. civ. este necesar ca să existe între victima accidentului și reclamantul despăgubirilor civile o legătură, această legătură nu este necesar să rezulte dintr'o obligație contractuală, din dispozițiile legii sau să consistă într'o legătură de rudenie.

În caz de deces al concubinului prin accident concubina poate reclama daune interese dela autorul responsabil al accidentului mortal a cărui victimă a fost omul cu care ea trăia de mai mulți ani, dacă rezultă din împrejurările cauzei că prejudiciul astfel încercat de concubină este direct și indirect (*Rec. des Somm., 3, 1930*).

Concubina, care prin moartea accidentală a omului cu care trăia de mai mulți ani se găsește lipsită de ajutoarele ce primea dela victimă, suferă

ră un prejudiciu direct și actual și e în drept a cere reparații dela acel ce din culpa sa e cauza accidentului mortal (Cas. fr. *Rec. des Somm.*, 7, 1930).

Erezii legitimi ai unei victime dintr'un accident mortal au sezina de plin drept a bunurilor, drepturilor și acțiunilor defunctului (*Rec. des Somm.* 11, 1928).

S'a decis că este admisibilă constituirea de parte civilă a erezilor victimei unui omor involuntar prin accident de automobil în procesul penal intentat contra autorului omorului, chiar dacă aceeași erezi au chemat pe autorul omorului involuntar la tribunalul civil, atunci când au invocat art. 1000, adică responsabilitatea pentru paza unui lucru pe când constituindu-se parte civilă au cerut reparația prejudiciului care le-a fost cauzat pe baza responsabilității personale a autorului omorului și prin aplicarea art. 998 și 999 (*Rec. des Somm.*, 8, 9, 10, 1930).

Cine exercită acțiunea civilă?

În principiu, cel ce a suferit dauna sau reprezentanții lui (art. 4 pr. pen.). Acel ce a suferit dauna din delict are calitate de parte civilă în proces.

Din infracțiunea penală isvorăște nu numai acțiunea publică pentru pedepsirea infractorului, ci și acțiunea privată pentru despăgubirea celui vătămat.

Ea nu poate pune concluzii pentru condamnare.

Reclamantul în acțiunea civilă nu poate face cerere verbală spre a se introduce în cauză și alte persoane cari pretind că au fost prejudiciate, ci acestea trebuie să se prezinte în persoană și să ceară direct despăgubiri.

Moștenitorii celui vătămat au dreptul de a intenta acțiunea civilă.

Creditorii părții lezate și cesionarii lor pot exercita acțiunea civilă pentru toate delictelor cari ating patrimoniul debitorului lor.

Cluburile nerecunoscute persoane juridice constituiesc asociații lipsite de personalitate civilă și nu pot acționa în justiție prin administratorii lor; dar membrii clubului pot da mandat unuia din ei spre a urmări în justiție reparațiunea prejudiciului comun.

Cu toate acestea, se decide că în virtutea principiului *nul ne plaide par procureur* procedura va trebui îndeplinită în acest caz față de toți membrii clubului, nominal determinați (*Dalloz*, Rep. Action Civile p. 30).

Ce se înțelege prin parte civilă?

Prin parte civilă se înțelege persoana vătămată printr'o infracțiune penală. Orice persoană prejudiciată prin săvârșirea unui fapt penal, se poate

constitui parte civilă și pretinde reparația prejudiciului cauzat.

Denunțul este actul prin care se aduce la cunoștința justiției o infracțiune la legea penală.

Denunțul ia numele de plângere dacă el a fost făcut de însăși persoana lezată. Dacă prin plângere se cere și daune, reclamantul devine parte civilă (*Depeiges*, p. 148).

Partea civilă nu poate fi ascultată ca martor sub prestare de jurământ (art. 347 pr. pen.).

Partea civilă nu poate fi interpret (Pr. pen. adn. de C. G. Rătescu, p. 113).

Partea civilă poate fi ascultată ca informator în baza art. 301 și 302 pr. pen. (Cas. II, 29 Aprilie 1925).

Capacitatea

Capacitatea pentru exercitarea acțiunii civile este aceeași ca pentru exercitarea acțiunii cerute de legea civilă.

Acțiunea civilă nu poate fi exercitată decât de persoanele cari reprezintă pe persoana vătămată (art. 4 pr. pen.).

Acțiunea civilă, zice art. 4 pr. pen., poate fi intentată în persoană sau prin reprezentanții săi.

Minorii și interzișii se pot constitui parte civilă prin reprezentanții lor legali (*Tanoviceanu-Dongoroz* IV, p. 187; art. 4 pr. pen., art. 124—127 pr. civ.).

Minorul nu poate intenta acțiune penală contra tutorului său decât după emancipare și cu asistența curatorului.

Conform art. 426 c. civ. minorul emancipat nu va putea cere socoteli tutorului decât cu autorizația curatorului.

Opoziția la Cameră făcută de un minor emancipat fără asistența curatorului urmează a fi respinsă ca inadmisibilă.

Sechestrul judiciar pentru a putea sta în judecată penală are nevoie de autorizația instanței care i-a dat această însărcinare.

Custodele nu poate cere introducerea în cauză a creditorului nici nu poate face dovezi contra inculpatului (art. 422 pr. civ.).

Constituirea de parte civilă

Pentru ca cel vătămat să poată sta în instanță penală trebuie să se constituie parte civilă, fiind o prezumție puternică de seriozitatea cererii.

Reclamantul care nu se constituie parte civilă este un simplu denunțator.

Numai dacă se constituie parte civilă el devine din denunțator, parte civilă.

Și este necesar să declare că se constituie parte civilă, căci altfel e presupus că-și rezervă calea acțiunii civile directe.

Este discutată chestiunea de a se ști dacă plângerea prin care partea vătămată se constituie par-

te civilă, pune acțiunea publică în mișcare, adică dacă judecătorul de instrucție trebuie să facă cercetări, cu toate că procurorul ar pune rechizitor contrariu.

Doctrina și jurisrudența admite afirmativa (*Garçon*, art. 117, nr. 8).

Când Ministerul public nu voeste a exercita acțiunea publică, partea vătămată nu are decât calea unei plângeri înaintea judecătorului de instrucție.

Quid când este vorba de un funcționar?

După unii, partea vătămată se poate adresa direct primului președinte al Curții de Apel, când Ministerul public nu voeste a exercita acțiunea publică (*Dalloz*, nr. 1881, p. 385).

Până când se poate constitui parte civilă?

Din cuprinsul art. 6, 63 și 64 pr. pen. rezultă că constituirea de parte civilă se poate face sau prin actul de plângere sau printr-o cerere posterioară oricând până în momentul încheerii desbaterilor.

Art. 64 pr. pen. dă drept părții civile de a se constitui parte civilă ori când până în momentul închiderii desbaterilor la prima instanță.

Lepădarea de calitate de parte civilă se face în 24 ore din momentul când s'a constituit în acea calitate (art. 63 pr. pen.).

Procurator. Constituie de parte civilă prin procurator

Constituie de parte civilă se poate face prin procurator conform art. 4 pr. pen.

În caz când partea civilă se constituie prin procurator acesta trebuie să alătore procura în momentul constituției, contrar constituirea e nulă.

Asemenea și opoziția părții civile prin procurator; la opoziție se va alătura procura, contrar opoziția e nulă. Art. 199 pr. pen. dela apel fiind general, se aplică și la instrucție și deci și la opozițiile îndreptate la Cameră conform art. 137.

Motivele opoziției pot fi depuse fără a alătura procura dar la opoziție trebuie neapărat a se alătura procura (art. 199 pr. pen.).

Mandatarul cu procură generală nu poate porni acțiune publică în numele mandantului, ci e nevoie de o formă specială (*Curierul Judiciar* din 10 Ianuarie 1910).

Soțul poate să se plângă justiției pentru leziunile cauzate soției și copiilor sau în virtutea puterii maritale și puterii părintești (Cod. pr. pen. adnotat de *C. G. Rătescu* și *N. Pavelescu*, I, p. 36).

Bărbatul poate să ceară daune pentru ofensa adusă soției și tatăl pentru copii (*D. Alexandresco*, V, p. 478).

Constituie implicită

Nici un text de lege nu prescrie o formă sacra-

mentală (Cas. II, Jur. Rom. 17. 1923; Pand. Rom. p. 413. 1923).

Cineva poate a se constitui parte civilă sau în mod expres sau în mod implicit (Bul. Cas. 1907, p. 1363).

Legiuitorul cerând prin art. 6 pr. pen., pentru constituire de parte civilă, o declarațiune formală, nu a înțeles prin aceasta, să impună o formă solemnă acestei constituiri sau termeni sacramentali, ci a pretins numai o manifestare de voință exprimată prin astfel de termeni încât să rezulte neîndoelnic că a înțeles a se constitui parte civilă.

Așa dar, pentru a se putea decide dacă partea s'a constituit parte civilă la prima instanță, trebuie de scrutat intențiunea sa când a pus concluzii; astfel dacă în concluzii cere „pedepsirea” inculpatului, înseamnă că s'a referit numai la penalitate și din contra dacă cere „aplicarea legii”, concluziile sale au privit nu numai penalitatea, ci și despăgubirile civile (Trib. Iași s. II-a, jurnal din 24 Noembrie 1932. *Jurisprudența Generală*, 26 din 1933).

Prin declarațiune formală legiuitorul neînțelegând o declarație în termeni sacramentali, instanțele de fond sunt suverane să aprecieze dacă din atitudinea și din actele făcute de partea vătămată rezultă că a înțeles sau nu să se constituie parte civilă (Cas. II, *Curierul Judiciar*, 24 din 1904).

Asemenea s'a decis că procedura și legea penală neprescriind nici o formă sacramentală, singurul fapt că acea parte a făcut opoziție la Cameră și al primirii acelei opozițiuni îi concede dreptul de parte civilă în proces (Cas. II, Bul. 1897, p. 1290)

Constituie de parte civilă cu un leu

Partea vătămată se poate constitui parte civilă cu un leu.

Partea civilă poate rămâne în instanță și după ce infractorul declară că voeste să-i plătească (Cas. II, *Jurisprudența Generală* p. 38, an. II nr. 39; *Tanoviceanu-Dongoroz* IV, p. 317).

În infracțiunile contra onoarei, constituirea cu un leu este justificată.

Partea civilă constituită cu un leu, declarând că s'a îndestulat, nu mai poate face opoziție la Cameră, dacă a fost îndestulată la instrucție.

Odată însă ce a făcut opoziție la Cameră, Camera nu mai poate fi desezisată conform principiului că judecătorul de instrucție odată sesizat trebuie să continue instrucția până la darea ordonanței conform art. 63, care prevede că partea civilă se va putea desezisa în 24 ore dela constituire.

Constituie de parte civilă. Consecințe

Constituie de parte civilă alăturată la acțiunea

penală are și unele consecințe vătămătoare pentru partea civilă.

Astfel conform art. 138 pr. pen., dacă partea civilă cade în opoziția ce a făcut contra ordonanței judeului instructor, ea poate fi condamnată la daune către învinuit.

Constituirea de parte civilă prezintă dezavantajul că în caz de achitare partea civilă nu mai are drept, conform art. 11 pr. pen. să înceapă un nou proces la instanța civilă. Ea e obligată să parcurgă instanțele superioare pe cale penală.

Conform art. 138 pr. pen., în caz când opoziția părții civile a fost respinsă, inculpatul are drept să ceară daune. Deși derivă din procedura penală, totuși daunele vor fi cerute pe cale principală civilă cu timbre.

Asemenea conform art. 187 pr. pen. prevenitul are acțiune în calomnie pentru denunțare nedreaptă (Cod. pr. pen. adnot., de C. G. Rătescu, p. 556).

Daunele interese are a le răspunde partea civilă conform art. 64 pr. pen.

O altă consecință foarte importantă pentru partea care s'a constituit parte civilă este aceea că ea nu mai are calea directă la tribunalul civil sau corecțional, după ce s'a dat ordonanța de urmărire (*Curierul Judiciar*, 29. 1935).

Pentru a putea reîncepe procesul la instanța civilă partea vătămată care s'a constituit parte civilă se poate dezista la prima instanță până la închiderea dezbaterilor.

O dezistare în apel ar fi tardiv făcută, căci hotărîrea primei instanțe ar deveni definitivă față de partea civilă prin dezistarea sa.

Contra cui poate fi îndreptată ?

Acțiunea civilă poate fi îndreptată contra autorilor și complicilor și în contra persoanelor civilmente responsabile.

Când acțiunea civilă este îndreptată contra unui inculpat incapabil, nu este necesar a pune în cauză pe reprezentanții lui legali.

Femeia măritată, minorul, prodigul, falitul, răspund personal. Nu se citează soțul, tutorul, consiliul judiciar sau sindicul.

Soțul nu răspunde de infrațiunile soției (Cas. II, *Jurisprudența Generală*, 1925, speța 1279).

Victimele mai multor abuzuri de încredere comise însă de un autor principal unic se pot grupa spre a-l urmări printr'o singură cerere și obține despăgubiri (*Rec. des Somm.*, 7. 1928).

(Va urma)

N. JAC CONSTANTINESCU

Președinte la Curtea de Apel
București

INALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE S. U.

Audiența dela 15 Noembrie 1934

Președenția d lui D. VOLANSCHI Prim Președinte

Oscar Rapaport cu Casa Rurală

Jurnal Nr. 99. — Dosar Nr. 322/933

Neconstituționalitate. Secțiuni Unite. Competință limitată. Cereri referitoare la fondul litigiului însă strein de chestiunea dedusă înaintea lor. Necompetință. Motiv special de casare. Instanța competentă. Art. 29 și 31 din legea Curții de Casație, art. 68 din legea pentru reglementarea datoriilor agricole și urbane din 7 Aprilie 1934.

Potrivit art. 29 din legea Curții de Casație, Secțiunile Unite ale Inaltei Curți, sesizate cu judecarea chestiunii de neconstituționalitate, au ca instanță specială de neconstituționalitate o competență limitată numai la examinarea acestei chestiuni și a cererilor în legătură cu această chestiune.

Prin urmare, secțiunile Unite neavând a judeca ca instanță de neconstituționalitate cereri referitoare la fondul litigiului, streine de chestiunea dedusă înaintea lor, cum este cazul cu desființarea unei ordonanțe de adjudecare, care constituie un motiv de fond, urmează a-și declina competența în favoarea s. a II-a a acestei Inalte Curți, potrivit art. 31 par. II din legea sa organică, chiar în cazul unui motiv suplimentar de casare pe baza art. 68 din legea pentru reglementarea datoriilor agricole și urbane din 7 Aprilie 1934.

Asupra incidentului prin care intimata Casa Rurală cere respingerea motivului suplimentar de casare formulat în recursul introdus de Oscar Rapaport în contra ordonanței de adjudecare date de Tribunalul Ilfov s. de notariat sub nr. 10.482 din 12 August 1930;

Având în vedere actele dela dosar din care rezultă că prin acea ordonanță Tribunalul Ilfov s. de Notariat a adjudecat definitiv asupra intimatei Casa Rurală moșia „Hărtești-Vârlna” situată în comuna Mărgineni-Neamț, proprietatea recurentului scoasă în vânzare la cererea făcută de intimată în calitate de creditoare ipotecară;

În contra acestei ordonanțe, recurentul face recurs formulând trei motive de casare: primul intitulat violarea art. 11 c. civ., a principiului neretroactivității legilor, greșită aplicațiune a art. 78 din legea Casei Rurale și exces de putere, iar celelalte două intitulate: neconstituționalitatea art. 72 și 78 din legea Casei Rurale promulgată la 17 Mai 1930;

Înaintea Secțiunii a II-a a Inaltei Curți, recurentul renunțând la primul motiv, această Secțiune, prin deciziunea nr. 5663 din 9 Octombrie 1933, a luat act de renunțarea recurentului, trimițând celelalte două motive de neconstituționalitate în judecata Secțiunilor Unite.

Ulterior, la 6 Ianuarie 1934, recurentul introduce un motiv suplimentar de casare, prin care cere, pe baza art. 68 din legea dela 7 Aprilie 1934, pentru lichidarea datoriilor agricole și urbane, desființarea ordonanței de adjudecare.

Având în vedere că prin incidentul ridicat, intimata Casa Rurală cere respingerea acestui motiv pe considerațiunea că fiind introdus după desezisarea secțiunii a II-a a Inaltei Curți, el nu mai poate fi

luat în discuțiune de Secțiunile Unite, a căror competență este limitată numai la examinarea chestiunii de neconstituționalitate trimisă în judecata lor; că motivul fiind introdus direct la Înalta Curte, el n'a fost depus, astfel cum se prevede prin art. 32 din legea Înaltei Curți, la d-l președinte al instanței care a pronunțat ordonanța de adjudecare atacată cu recurs și nici n'a fost formulat astfel cum se prevede prin art. 36 din aceeași lege, într-o primă parte enunțativă, căreia să-i urmeze dezvoltarea; în fine, a mai cerut respingerea motivului și pe considerațiunea că a fost introdus fără a i se alătura, astfel cum se prevede prin art. 68 din legea lichidării datoriilor agricole și urbane din 7 Aprilie 1934, dovezile din care să rezulte că debitorul recurent poate beneficia de dispozițiunile acestei legi;

Că, în combaterea acestui incident recurentul a susținut că motivul suplimentar nu putea fi introdus în timpul când recursul era pendent la Secțiunea II, întrucât legea din 7 Aprilie 1934, pe dispozițiunile căreia se întemeiază acest motiv, a intrat în vigoare după ce s'a dat deciziunea Secțiunii a II-a, prin care motivele de neconstituționalitate au fost trimise în judecata secțiunilor unite; totodată a cerut trimiterea motivului suplimentar în judecata Secțiunii a II-a;

Considerând că Secțiunile Unite ale Înaltei Curți sesizate conform art. 29 din legea ei organică cu judecarea chestiunii de neconstituționalitate, au ca instanță specială de neconstituționalitate o competență limitată numai la examinarea acestei chestiuni și a cererilor în legătură directă cu acea chestiune;

Că, rezolvarea oricăror altor cereri în legătură cu fondul litigiului, iar nu cu chestiunea de neconstituționalitate dedusă înaintea lor, rămâne în competența instanțelor respective instituite de lege, — Secțiunile Unite neavând a judeca ca instanță de neconstituționalitate cereri referitoare la fondul litigiului străine de chestiunea dedusă înaintea lor;

Considerând că motivul suplimentar, prin care se cere pe baza art. 68 din legea menționată din 7 Aprilie 1934, desființarea ordonanței de adjudecare dată în cauză, constituie un motiv de fond, iar nu de neconstituționalitate;

Că, astfel fiind, Secțiunile Unite sesizate ca instanță de neconstituționalitate, nu sunt competente a judeca acest motiv suplimentar;

Considerând că cererile introduse, conform art. 68 menționat sub forma unui motiv special de casare pentru desființarea ordonanțelor de adjudecare atacate cu recurs, sunt de competența Secțiunii a II-a a Înaltei Curți care, potrivit art. 31 par. II din legea Înaltei Curți, judecă recursurile introduse în contra ordonanțelor de adjudecare;

Că, deci, motivul suplimentar de casare urmează a fi trimis în judecata acestei Secțiuni, unde urmează a se discuta și susținerile formulate de intimată prin incidentul ridicat cu privire la acest motiv de casare, — discutarea lor intrând și ea în competența Secțiunii a II-a a Înaltei Curți;

Că, în ce privește motivele de neconstituționalitate ele urmează a fi examinate, conform art. 29 din legea Înaltei Curți, de Secțiunile Unite, după ce Secțiunea II-a se va fi pronunțat asupra motivului suplimentar de casare;

Pentru aceste motive, Curtea dispune trimiterea motivului suplimentar de casare în judecata Secțiunii a II-a a Înaltei Curți și rezervă judecarea în Secțiuni Unite a motivelor de neconstituționalitate după soluțiunea ce se va da de Secțiunea II-a asupra motivului suplimentar.

INALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE S. I a

Audiența dela 20 Februarie 1934

Președenția d lui AL. IUCA Președinte

Ferdinand Häfl'ich cu Ștefan Kazimir

Decizia Nr 185 Dosar Nr. 2223/933

Urmărire silită imobiliară. Emiterea comandamentului. Cereri incidente, contestații, etc. Unde se introduce? Contestațiune respinsă. Apel contra jurnalului de investire cu formula executorie. Admitere. Recurs. Casare. Art. 104, 399, 400, 496 și 525 proc. civ.

Din complexul dispozițiunilor art. 399 și urm. proc. civ., rezultă că legiuitorul reglementând procedura execuțiunei silite imobiliare a dispus, în interesul ușurării formațiunilor de urmărire, că, odată urmărirea începută conform art. 496 proc. civ., după emiterea comandamentului, toate cererile incidente, contestații, opoziții cari ar putea duce la anularea urmăririi, să fie introduse la instanța de urmărire în forma și termenele prevăzute de lege, afară, bine înțeles, de excepțiuni cuprinse în art. 400 proc. civ.

Deci, când s'a stabilit că debitorul urmărit, după primirea comandamentului și după ce instanța de urmărire a respins prima contestațiune care tindea la anularea urmăririi, în loc să deducă tot pe calea contestațiunei, chestiunea dacă bine sau nu a fost investit cu formulă executorie titlul de creanță în baza căruia se făcea urmărirea, a atacat cu apel jurnalul de investire la Curtea de apel, care l'a admis, pe baza art. 104 proc. civ., prin această instanță de fond a interpretat greșit acest articol și a violat în acelaș timp și art. 400 și 525 din proc. civ.

Curtea.

Asupra recursului făcut de Ferdinand Häfl'ich în contra deciziei nr. 207 din 1933 dată de Curtea de apel București s. V-a, în proces cu Ștefan Kazimir..

Văzând motivul II de casare astfel formulat:

II. Violarea art. 399, 400 și 496, 513, 525 proc. civ. și a tuturor principiilor de drept care cărmuesc materia execuțiunilor silite imobiliare.

Art. 496 proc. civ. prevede că orice urmărire a unui imobil va începe printr'un comandament, ori în speță acest comandament a fost făcut și transcris, mai mult, debitorul a contestat prețul începerei vânzării și tribunalul a numit un expert care a depus jurământul legal; apoi a mai introdus la tribunal o contestație prin care susținea că intră în legea reglementării datoriilor rurale și urbane, care i-a fost însă respinsă.

Din această expunere de fapte, reese că nu numai urmărirea imobilului, deci executarea actului a început, dar au urmat și diferite contestațiuni și opuneri din partea intimatului.

Or, odată o executare imobiliară începută, părțile litigante sunt ținute de regulile procedurale anume prescrise în art. sus menționate și nu se pot folosi decât de căile de atac prevăzute în aceste texte de legi.

Intimatul însă, după un timp îndelungat dela începerea executării și după ce a recunoscut el însuși că se găsește în executare silită, atacă cu apel jurnalul tribunalului de notariat prin care se investise cu formula executorie actul de ipotecă ce se execută, deși art. 525 proc. civ. îi prescrie calea contestației la tribunalul care execută.

La obiecțiunea mea făcută la Curtea de Apel, această instanță argumentează astfel: „că în ce privește obiecțiunea făcută de intimat că apelul ar fi inadmisibil, urmează a fi înlăturată, de oarece potrivit art. 104 proc. civ., toate jurnalele date de instanțe pe cale grațioasă sunt susceptibile de a fi atacate cu apel; or, în speță, este vorba de un asemenea jurnal.

Această Onor. Înalță Curte, este însă de altă părere, pe care și-a manifestat-o în mod permanent prin diversele deciziuni date, din care ne mărginim a cita numai următoarea mai recentă:

Cas. II, decizia civilă nr. 411 din 15 Iunie 1932 b., tribunalul de not., care a autentificat un act și a ordonat executarea lui este competentă să judece și contestațiile ivite, cu condițiune ca aceste contestații să nu se refere decât la viciile de formă ale titlului, la greșita lui investire cu formula executorie, la nelegalitatea actelor săvârșite cu ocazia executării lui, la înțelesul, întinderea și aplicarea acestui titlu, la posesiune iar nu și la motivele de fond cari pun în discuțiune existența și validitatea însăși a titlului ce se execută (a se vedea decizia aceleiași Curți nr. 531 din 14 Iunie 1933).

Având în vedere că din lucrările aflate la dosar, rezultă, că între recurentul Ferdinand Hoefflich, ca creditor, și intimatul în recurs Stefan Kazimir ca debitor, a intervenit un contract de împrumut, cu garanție ipotecară. La termen debitorul neachitând suma datorată, creditorul, după ce în ziua de 26 Iunie 1932, a obținut investirea actului de creanță cu formulă executorie, a început urmărirea imobiliară, emitându-se în ziua de 17 Octombrie 1932, comandamentul. Ulterior la 6 Mai 1933, debitorul introduce o contestație, cerând anularea tuturor actelor de procedură urmate în cauză și suspendarea executării până la data de 6 Iunie 1933, în conformitate cu dispozițiunile legii pentru reglementarea datoriilor agricole și urbane. Tribunalul Ilfov s. notariat, prin jurnalul nr. 9574 din 6 Mai 1933, admite cererea de suspendarea executării până la data de 6 Iunie 1933, iar prin sentința nr. 561 din 14 Iunie 1933, respinge ca nefondată contestația. După pronunțarea acestei sentințe, debitorul declară apel contra jurnalului prin care s'a investit cu formulă executorie titlul de creanță, în baza căruia s'a început urmărirea, și Curtea de fond prin decizia atacată admitând apelul, respingând cererea de investire. Înaintea Curții, recurentul a cerut să se respingă ca inadmisibil apelul, întrucât odată urmărirea imobiliară începută în conformitate cu principiile de drept ce cârmuesc materia urmării silite imobiliare, și, în special, conform art. 526 proc. civ., o cerere relativă la validitatea titlului în ceea ce privește investirea lui cu formulă executorie, urmează a fi făcută pe cale de contestație

înaintea instanței de urmărire, iar nu pe calea apelului contra jurnalului de investire. Curtea de fond a respins această susținere, motivând că, din momentul ce jurnalul de investire a fost dat pe cale de jurisdicție grațioasă, partea are dreptul de apel în conformitate cu dispozițiunile art. 104 proc. civ.

Având în vedere că prin cel de-al doilea motiv de casare recurentul susține că prin soluția dată Curtea de fond a violat dispozițiunile art. 399, 400, 496, 513 și 525 proc. civ., cum și principiile de drept care cârmuesc materia execuțiunii silite imobiliare:

Considerând că legiuitorul după ce în art. 399 proc. civ. din cartea V, privitoare la execuția silită, pune principiul că toți cei interesați sau vătămați pentru execuție silită, au dreptul să o conteste, specifică în art. 400, că toate cererile incidente și contestațiile ridicate, fie de părți, fie de terți interesați, asupra urmăririi, se vor îndrepta la instanța care execută urmărirea, afară de cererile incidente și contestațiunile ridicate și privitoare la înțelesul, întinderea, și aplicarea dispozitivului hotărârii ce se execută, care se îndreaptă la instanța care a încuviințat titlul executor, iar în art. 525 se arată termenele și forma în care datornicul, creditorii săi sau terți interesați, pot face o opoziție contra urmăririi, fie pentru a anula urmărirea, fie pentru păstrarea unui drept de proprietate, sau a oricărui alt drept asupra nemiscătorului urmărit;

Considerând că din complexul acestor dispozițiuni rezultă în mod evident că legiuitorul reglementând procedura execuțiunii silite imobiliare, a dispus în interesul ușurării formalităților de urmărire, că odată urmărirea începută, conform art. 496 proc. civ., după emiterea comandamentului, toate cererile incidente, contestații, opoziții care ar putea duce la anularea urmăririi, să fie introduse în instanța de urmărire în forma și în termenele prevăzute de sus-mentionatele texte de lege afară, bine-înțeles, de excepțiunile arătate în art. 400 proc. civ.;

Considerând că în speță, fiind stabilit că debitorul urmărit, după primirea comandamentului, după ce instanța de urmărire a respins o primă contestație, prin care cerea anularea urmăririi, în loc să deducă tot pe cale de contestație, chestiunea dacă bine sau rău a fost investit cu formulă executorie titlul de creanță în baza căruia s'a început urmărirea, a atacat cu apel jurnalul de investire, și Curtea a socotit admisibil acest apel în baza principiului general de drept, că toate încheierile de jurisdicție grațioasă sunt susceptibile de apel în conformitate cu art. 104 proc. civ.;

Considerând că prin soluția dată, Curtea de fond a făcut o greșită aplicație a textului art. 104 proc. civ., care în speță, odată urmărirea începută, nu-si mai avea aplicația, și în același timp a violat și dispozițiunile art. 400 și 525 proc. civ., așa că motivul de casare fiind întemeiat, urmează a fi admis, fără a se mai examina primul motiv de casare invocat a cărui examinare devine inutilă.

• În fond, fiind stabilit că apelul introdus contra jurnalului de investire, fiind inadmisibil, Curtea evocând fondul, respinge ca nefondat apelul.

Pentru aceste motive, Curtea, admite recursul, etc., și evocând fondul, respinge ca inadmisibil apelul, etc.

INALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE S. I-a

Audiența dela 16 Octombrie 1934

Președinția d-lui S. TIPEI consilier

Dumitru V. Roca cu Franț P. Leahu și alți

Decizia Nr. 983 Dosar Nr. 561/934

Minor. Schimb de imobile. Dacă este admisibil. Soluțiune afirmativă. Dacă este nevoie de o prealabilă estimațiune a imobilului prin experți. Soluțiune negativă. Art. 401 și urm. cod. civ., art. 1254 cod. civ.

1. — *Nici un text de lege nu exclude formal schimbul din operațiunile privitoare la averea imobiliară a minorului și pe care tutorele are dreptul să-l facă cu respectarea condițiunilor edictate de art. 401 și urm. cod. civ.*

Când deci, tribunalul respinge ca inadmisibil schimbul în materie de avere imobiliară a minorului, violează textele de lege de mai sus.

2. — *Dispozițiunile art. 1254 cod. civ., cu privire la schimbul imobilelor dotale, care trebuie precedat de o estimațiune prin experți numiți de tribunal, nu se pot extinde și aplica în materie de schimb de imobile, aparținând minorului.*

Deci tribunalul face o greșită aplicațiune a art. 1254 cod. civ., când anulează un act de schimb de imobile aparținând minorului, pe considerațiunea că nu s'a făcut o prealabilă estimațiune prin experți.

Curtea,

Asupra recursului făcut de Dumitru V. Roca, în contra sentinței Tribunalului Roman nr. 222 din 1933:

Având în vedere sentința atacată cu recurs din care rezultă că Franț P. Leahu, Ileana P. Leahu și Marița Anton Lucaci în calitate de tutore a minorilor Carolina și Ianuș P. Leahu, rămași pe urma defunctului Petru Leahu, au chemat în judecată pe recurentul Dumitru V. Roca, cerând anularea actului de schimb, autentificat de judecătoria rurală Băra—Roman la nr. 220 din 1924;

Că această acțiune, respinsă de judecătorul de ocol, a fost admisă prin sentința atacată și pentru a da această soluțiune, tribunalul constată că tutorele Marița Anton Lucaci și soțul ei, cotutore, pe baza avizului consiliului de familie din 17 Mai 1924, omologat de Judecătoria Podu-Iloaei, prin încheierea din aceiași zi, a dat recurentului prin actul de schimb sus menționat, 72 prăjini din proprietatea minorilor situată în satul Rotunda, comuna Doljesti—Roman, primind în schimb dela recurent 194 prăjini și pe deasupra suma de 11.500 lei;

Că, apoi, interpretând art. 401 și următorii cod. civil, tribunalul motivează că legiuitorul a înteles să permită înstrăinarea averii imobiliare a minorilor numai prin vânzare, nu și prin schimb, căci dacă ar fi voit să permită și acest din urmă mod de înstrăinare, ar fi spus-o formal, ceea ce însă n'a făcut; că dacă sunt aplicabile vânzării, cauzele pe cari legea le arată pentru înstrăinare, acestea nu mai pot fi aplicabile la schimb, unde nu poate fi vorba de necesitate, ci cel mult de un avantaj; că, în fine, față de textul art. 403 cod. civ., care impune ca vânzarea imobilelor aparținând minorilor, să se facă prin licitație publică, rezultă în mod cert că legiuitorul nu a putut să permită înstrăinarea prin schimb, pentru care formalitatea licitațiunii publice nu se poate concepe și care, ca și vânzarea, are aceleași grave efecte în sensul că poate leza interesele minorilor;

Că, în consecință, tribunalul decide că schimbul

averii imobile a minorilor nu este permis tutorelui, chiar cu avizul consiliului de familie și autorizarea justiției, așa că actul intervenit între tutore și recurent referindu-se la schimbul averii imobiliare a minorilor rămași pe urma defunctului Petre Leahu, este anulabil din această cauză;

Având în vedere că prin motivul I de casare recurentul pretinde că tribunalul ar fi violat art. 401, 1166 și 1409 cod. civ., precum și principiul că în numele minorului se pot face orice acte, afară de cele interzise și ar fi comis și exces de putere prin aceea că, deși nici un text de lege nu oprește schimbul averii imobiliare a minorului, totuși a anulat actul de schimb în discuțiune, sub cuvânt că art. 401 cod. civ. ar permite numai vânzarea, nu și schimbul;

Considerând că art. 401 cod. civ., prevede că tutorele, fie chiar tatăl sau mama, nu poate lua împrumut pentru minor, nici ipoteca, nici înstrăina averea lui nemiscătoare mai înainte de a fi împuternicit de consiliul de familie;

Că atare împuternicire nu se va putea da decât pentru cauză de mare nevoie sau de un folos învederat, iar art. 402 cod. civ., dispune că hotărârile consiliului de familie, atingătoare de acest obiect, nu se vor pune în lucrare decât după ce tutorele va fi cerut și dobândit aprobarea tribunalului;

Că expresiunea generică: „înstrăinare” întrebunțată de legiuitor, cuprinde într'însa orice act prin care se transmite proprietatea bunurilor imobiliare aparținând minorului, deci și contractul de schimb care (art. 1405 cod. civ.) este o înstrăinare;

Că, așa fiind și întrucât nici un text de lege nu exclude formal schimbul din operațiunile privitoare la averea imobilă a minorului și pe care tutorele are dreptul să le facă respectând condițiunile prescrise de art. 401 și urm. cod. civ., iar, pe de altă parte, din art. 403 cod. civ., care nu face altceva decât să precizeze că vânzarea se va efectua prin licitație publică, neputându-se trage nici un argument în sprijinul concluziunii, că schimbul în această materie, ar fi principial inadmisibil, urmează că tribunalul a violat textele invocate prin recurs, atunci când a anulat actul de schimb intervenit între recurent și intimata tutore, pe considerațiunea că schimbul averii imobile a minorilor nu este posibil în sistemul codului civil;

Că, deci, motivul I de casare este întemeiat.

Văzând motivul II de casare:

II. Greșită aplicare a art. 1254 cod. civ. și violarea principiului că nulitățile nu se pot aplica fără un text special de lege care să cuprindă expres sau cel puțin implicit sau virtual nulitatea, prin aceea că tribunalul aplică nulitatea ce ar reeși din art. 1254 cod. civ. dela regimul dotal, materie specială, cu dispozițiuni excepționale, care n'au nici o legătură și deci nici o aplicare la minoritate.

În adevăr, tribunalul aplică art. 1254 cod. civ., care prevede schimbul unui imobil dotal cu un alt imobil prevăzând anumite condițiuni speciale între care și preluarea prin experți, or acest text special prevăzut din cauză că prin regimul dotal, legiuitorul se abate dela principiul general al circulației bunurilor și prevede ca regulă generală în privința imobilelor dotale inalienabilitatea, astfel că schimbul imobilelor dotale devine o excepțiune, aceste reguli nu pot fi aplicabile în materie de administrația bunurilor minorilor și deci neîndeplinirea acestei formalități, care nu e cerută de nici un text de lege dela minoritate, nu putea fi un motiv legitim de anulare a actului de schimb, deci numai prin gre-

șita aplicare a acestui text de lege și numai prin exces de putere, tribunalul a anulat actul de schimb, astfel că și pentru acest motiv sentința este casabilă.

Pentru aceste motive, cer ca Onor. Înalta Curte de casație să bine-voiască a casa menționata sentință, obligând pe intimaji la cheltueli de judecată și o plată de avocat.

Având în vedere că tribunalul punându-se și în ipoteza că art. 401 cod. civ., ar permite înstrăinarea prin schimb, motivează că un asemenea schimb făcut de tutore numai cu avizul consiliului de familie și autorizarea justiției, este totuși nevalabil dacă, precum este în speță, a fost făcut fără o prealabilă estimare, prin experti a imobilelor ce fac obiectul schimbului, de oarece rațiunea pentru care se cere expertiză prin art. 1254 cod. civ., pentru schimbul imobilelor dotale, există prin analogie și în cazul când schimbul are ca obiect un imobil aparținând minorului;

Că față de aceste considerațiuni, tribunalul găsește că actul de schimb este anulabil întrucât nu s'a făcut o prealabilă estimare;

Având în vedere că prin motivul II de casare recurentul pretinde că tribunalul aplicând nulitatea din art. 1254 cod. civ., într-o altă materie cu totul specială — schimbul averii imobile a minorului —, care nu are nici o legătură cu regimul dotal, a făcut o greșită aplicare a acestui text și a violat principiul că nulitățile nu se pot aplica fără un text special de lege;

Considerând că schimbul averii imobile a minorului constituind o înstrăinare pe care tutorele, conform art. 401 și 402 cod. civ., are dreptul să o facă cu avizul consiliului de familie, aprobat de justiție și, în caz de mare nevoie sau de un folos învederat, urmează că pentru valabilitatea unei asemenea înstrăinări nu se mai poate cere îndeplinirea altor condițiuni în afară de cele prevăzute de lege;

Că este exact că art. 1254 cod. civ., arată că schimbul imobilelor dotale trebuie precedat de o estimare prin experti, numiți de tribunal din oficiu, însă această dispozițiune specială și derogatorie, nu-și poate avea aplicațiunea decât în materia pentru care a fost edictată, așa că ea nu poate fi extinsă — în lipsă de text expres — și în materie de schimb de imobile aparținând minorilor;

Că astfel fiind, tribunalul, în speță, a făcut o greșită aplicațiune a art. 1254 cod. civ. și a violat principiul invocat prin recurs, când a anulat actul de schimb pe considerațiunea că nu s'a efectuat o prealabilă estimare prin experti, deci soluțiunea fiind eronată și din acest punct de vedere, devine întemeiat și motivul II de casare și în consecință recursul cată să fie admis, casând hotărîrea atacată și trimițând afacerea înaintea aceleiași instanțe pentru o nouă judecată, cu cheltueli, care prin apreciere se fixează la suma de 1000 lei.

Pentru aceste motive, Curtea, admite recursul, etc.

CURTEA DE APEL BUCUREȘTI S. II-a

Audiența dela 25 Octombrie 1934

Președintele d-lu ION BOTETZ, consilier

Soc. An. „Scăeni” cu I. Rohrbach

Decizia Civilă nr. 412

Comisie rogatorie. Competință. Sechestrul asigurător. Dacă este competent de a dispune înlocuirea custodelui. Art. 400 pr. civ.

1. — O comisiune rogatorie sesizată cu efectuarea unui sechestrul asigurător, oficiul său fiind îndeplinit,

nu mai este competent de a dispune înlocuirea custodelui pentru înstrăinarea lucrurilor puse sub sechestrul.

2. — Dispozițiunile art. 400 pr. civ., potrivit cărora cererile incidente și contestațiunile privitoare la urmărirea însăși se îndreaptă la instanța care execută, nu-și pot găsi aplicabilitatea atunci, când e vorba de luarea unor măsuri de natură a modifica dispozițiunea inițială.

Curtea,

Asupra apelului făcut prin petiția înreg. la nr. 13.335 din 15 Sept. 1934 de către soc. anonimă Industria Română de Geamuri Scăeni, contra jurnalului cu nr. 9379 din 1934 al Trib. Prahova s. I, prin care s'a dispus înlocuirea custodelui Koppe cu Ion Ionescu:

Având în vedere actele și lucrările dela dosar, cum și concluziunile orale și scrise ale părților;

Având în vedere că din toate acestea se stabilește în fapt următoarele: În urma cererii intimitei creditoare firmă I. Rohrbach G. m. b. h., Tribunalul Ilfov s. I com., prin jurnalul cu nr. 15.395 din 1934, încuviințează înființarea unui sechestrul asigurător, prin comisie rogatorie, adresată Trib. Prahova, asupra averii mobile a apelantei debitoare s. a. r. Industria Română de geamuri Scăeni, aflată pe teritoriul județului Prahova;

La 31 August 1934, conform dispozițiilor jurnalului nr. 15.467 din 1934 al Trib. Ilfov s. I com., Trib. Prahova s. I primește o nouă comisie rogatorie de a strămuta obiectele sechestrate în urma primei comisii rogatorii, din vama Ploști în comuna Scăeni la sediul societății debitoare, dându-le în custodia lui Mihai Koppe, comisie rogatorie care la 1 Septembrie 1934 este adusă la îndeplinire;

La 13 Septembrie 1934, în urma cererii intimitei creditoare, Trib. Prahova s. I-a dispune înlocuirea custodelui Mihai Koppe sub cuvânt că a înstrăinat parte din lucrurile sechestrate.

Având în vedere că societatea apelantă cere reformarea jurnalului Trib. întrucât fără competența Trib. Prahova s. I-a dispus înlocuirea custodelui Mihai Koppe, numit în urma comisiei rogatorii ce i-a fost adresată de Trib. Ilfov s. I comercială, pe motiv că a înstrăinat parte din lucrurile sechestrate;

Considerând că potrivit principiilor din procedura civilă, o instanță poate delega o altă instanță pentru aducerea la îndeplinire a unor dispozițiuni ale sale;

Că instanța căreia s'a adresat o astfel de comisie rogatorie odată ce a adus-o la îndeplinire, oficiul său s'a îndeplinit și ea încetează de a mai avea vreun rol;

Că, întrucât comisia rogatorie adresată de Trib. Ilfov s. I comercială, Tribunalul Prasova s. I-a, prin strămutarea obiectelor sechestrate în urma primei comisii rogatorii ce i se adresase, dela Vama gării Ploști în comuna Scăeni județul Prahova, dându-le în custodia lui Mihai Koppe, odată strămutarea lucrurilor efectuată și darea lor în primirea lui M. Koppe făcută, comisia rogatorie fiind adusă la îndeplinire, rolul Tribunalului Prahova s. I, până la o eventuală nouă comisie rogatorie era terminat;

Că modul cum custodele numit de Trib. Ilfov s. I-a comercială își îndeplinește sarcina sa nu poate fi censurat de Trib. Prahova s. I-a, care, odată comisia rogatorie adusă la îndeplinire, încetase de a mai avea vreun contact cu afacerea cu care era sesizat Tribunalul Ilfov s. I-a com., numai Trib. Ilfov s. I-a comercială care a încuviințat sechestrul și a dispus, în speță, prin cea de a doua comisie rogatorie, darea lucrurilor în custodia lui M. Koppe fiind în drept să se pronunțe asupra felului cum custodele înțelege să execute mandatul pe care justiția i l'a încredințat;

Că dispozițiunile art. 400 procedura civilă, potrivit căroră cererile incidente și toate contestațiunile privitoare la urmărirea însăși se îndreaptă la instanța care execută, nu și pot găsi aplicabilitatea lor, nefiind vorba în speță de rezolvarea vreunor cereri incidente sau contestațiuni ce s'ar ridica în contra vreunei urmăriți, ci de luarea unor dispozițiuni de natură a modifica dispozițiunea inițială, ceea ce nu poate intra în cădere decât a instanței care a încuviințat măsură și nu a acelora care în aducerea la îndeplinire a acestei măsuri, a fost rugată de instanța care a încuviințat măsură, să execute o parte din acțiunile ce o desăvârșeau, instanța căreia i s'a adresat comisia rogatorie nelucrând în acest caz pe baza competenței cu care este investită de lege, ci pe baza delegațiunii, sub formă de rugămintă, ce i s'a adresat de instanța competentă a dispune și numai în limitele acestei rugăminti;

Că așa fiind, primul motiv de apel se privește întemeiat și urmează să fie admis deoarece fără competență Trib. Prahova s. I-a a dispus înlocuirea custodelui numit.

Pentru aceste motive redactate de d-l consilier Ștefan P. Mihăileanu, Curtea admite apelul, etc.

(ss) Ch. Alimănescu, Șt. Mihăileanu, V. Bordeianu.

OPINIIE. — Subsemnații consilieri suntem de părere că Tribunalul Prahova era competent să înlocuiască custodele pentru următoarele considerațiuni: Tribunalul care execută prin comisie rogatorie, dispoziția altui tribunal a dat la rândul său un jurnal de autorizare a Corpului de portărei locale să aducă la îndeplinire delegația. În speță, Trib. Prahova administrează, singur operațiunea portăreilor de Prahova cari au numit custode pe Koppé fără opunerea părților. Înlocuirea acestui custode deci nu poate fi făcută decât de acelaș organ care l'a numit. Aceasta rezultă chiar din faptul că Tribunalul Ilfov când a avut nevoie de o lucrare prin portăreii de Prahova nu a făcut-o direct, pentru că ei erau sub dependența altui tribunal. Din moment ce a fost nevoie de un custode, persoană fizică nu mai interesează și dacă cel ce l'a numit a avut acest drept, îl menține cât timp măsura în sine nu este revocată.

De altfel, în lipsă de dispoziție specială, pentru sechestrul asigurător se aplică principiile din art. 400 proc. civ., după cari incidentele sau contestațiile ce s'ar ridica asupra urmăririi înseși se îndreaptă la instanța care face executarea. De aceea credem că primul motiv e nefundat și urmează a se trece la cercetarea celui alt motiv.

Consilieri: I. Bottez, Camil Demetrescu.

NOTA. — Decizia de față a Curții de apel s. II a București e deosebit de interesantă pentru că se aplică, într-o speță ce se prezintă pentru prima dată în fața instanțelor, și stabilește o distincție subtilă între actele de executare și măsurile asigurătorii, în ceea ce privește întinderea mandatului conferit prin comisie rogatorie pentru efectuarea acestor măsuri.

Problema era următoarea: instanța sezizată printr-o comisie rogatorie pentru efectuarea unui sechestrul asigurător poate dispune înlocuirea custodelui sau această măsură trebuie luată de instanța care a încuviințat și ordonat sechestrul asigurător?

Comisia rogatorie nu este legiferată printr-un text precis în sistemul nostru procedural. Ea e prevăzută incidental, în codul de procedură civilă de diverse texte: art. 240, 236 și 243 pr. civ.; iar în regulamentul corpului de portărei, art. 35:

Din aceste texte rezultă că comisia rogatorie e de două feluri:

1) comisia rogatorie pentru efectuarea unei simple măsuri judecătorești;

2) comisia rogatorie pentru executarea unui titlu.

Deosebirea între aceste două varietăți de comisii rogatorii constă în întinderea mandatului încredințat instanței sezizate prin comisia rogatorie. În esență, comisia rogatorie nu e decât un mandat pe care o instanță sezizată, cu o cerere, îl dă altei instanțe, din motive de oportunitate și anume: a) pentru că locul unde trebuie efectuat actul judiciar iese din circumscripția în care se exercită competența instanței; b) pentru că persoana care e supusă actului judiciar (interogator, audiere de martori) se află în imposibilitate de a se prezenta în fața instanței din cauza depărțării.

Astfel lămurită noțiunea de comisie rogatorie, diferența între cele două varietăți, arătate mai sus, constă în următorul punct: comisia rogatorie pentru efectuarea unui act judiciar ia sfârșit prin efectuarea acestui act, mandatul stingându-se prin însăși îndeplinirea lui, pe când comisia rogatorie pentru executarea unui titlu menține competența instanței mandatare până la sfârșitul executării, adică până la îndeplinirea ultimului act de executare prin încheierea care constată „săvârșirea executării” conform art. 403 proc. civ.

Cu alte cuvinte, în primul caz avem un mandat simplu privitor la efectuarea unui singur act judiciar, iar în cel de al doilea caz avem un mandat referitor la o serie de acte succesive.

Comisia rogatorie pentru înființarea unui sechestrul asigurător intră în prima categorie, pentru că sechestrul asigurător este o măsură de conservare care se consumă prin faptul însuș al înființării sale. În aceeaș categorie intră comisiile rogatorii pentru audieri de martori sau luare de interogator.

Când însă, după înființarea sechestrului asigurător și în cursul duratei sale, intervine necesitatea luării unei măsuri noi, în administrarea acestui sechestrul, competența pentru ordonarea acestei măsuri noi nu o poate avea instanța delegată prin comisie rogatorie cu înființarea sechestrului, pentru că mandatul ei a expirat, ci numai instanța de fond, instanța care a ordonat și măsura principală și care a dat delegație pentru efectuarea acestei măsuri, deoarece locul unde trebuia efectuată această măsură, ieșea din circumscripția în care se întindea competența sa teritorială.

Un argument în acest sens rezultă din textul art. 420 proc. civ., care spune că: „strămutarea (obiectelor sechestrate) nu se poate face decât... cu voia judecătorului care a încuviințat urmărirea”.

Strămutarea obiectelor sechestrate, ca și extinderea unui sechestrul ca și schimbarea unui custode sunt măsuri noi, cari intervin în cursul duratei unui sechestrul, menite fiind a-i schimba forma sau întinderea inițială și de aceea ele sunt de competența instanței care a ordonat măsura. Comisia rogatorie dată pentru efectuarea măsurii inițiale nu poate cuprinde și delegarea dreptului de jurisdicție asupra acestei măsuri, ea fiind limitată chiar prin obiectul ei.

Deși pentru schimbarea custodelui nu există un text, ca pentru strămutarea obiectelor sechestrate, totuș se impune aceeași soluție deoarece ambele măsuri sunt de aceeaș natură.

Opinia contrară s'a bazat pe textul art. 400 proc. civ. care spune că „incidentele și contestațiile ce s'ar ridica asupra urmăririi înseși se vor îndrepta la instanța care execută hotărârăa”.

Art. 400 proc. civ. se aplică în cazul comisiilor rogatorii date pentru executarea unui titlu. El se bazează pe principiul că formele de executare îndeplinite prin organele unei instanțe sunt supuse cenzurii acelei instanțe, care poate hotărî singură dacă aceste forme au fost bine sau nu îndeplinite, dacă organele de sub dependență sa, au procedat bine sau nu. Schimbarea unui custode pentru înstreinare de sub sechestru nu constituie însă, o formă de executare, ci e o măsură nouă necesară pentru a asigura eficacitatea sechestrului și e determinată de fapte noi, intervenite după ce sechestrul a fost înființat. Nu se poate pretinde deci, că în cadrul art. 400. referitor la censurarea formelor de executare, intră și cererea de schimbare de custode, deoarece printr-o asemenea cerere partea nu se plânge că formele de sechestru n-au fost bine executate, ci pretinde că fapte noi, intervenite după înființarea sechestrului, sunt de natură a prejudicia interesele sale și a face măsura conservatorie ineficace.

E cererea de schimbare de custode o contestație sau un incident „asupra urmăririi înseși”, în spiritul și termenii art. 400 proc. civ.?

Evident că nu, pentru că această cerere nu contestă valabilitatea formelor de executare îndeplinite, ci discută un fapt nou, intervenit după terminarea acestor forme.

Dacă schimbările ce se aduc în administrarea unui sechestru asigurător, ca de pildă strămutarea obiectelor sechestrate, extinderea sechestrului etc., sunt de competența instanței care a încuviințat măsura, atunci și schimbarea de custode care nu e decât tot o schimbare adusă în administrarea sechestrului trebuie să fie tot de competența aceleiași instanțe.

Decizia Curții de apel dată după divergență clarifică o chestiune procedurală destul de spinoasă și de aceea trebuie să fie relevată ca un indiciu jurisprudențial.

IONEL JIANU

Avocat

TRIBUNALUL ILFOV S. NOTARIAT

Audiența dela 16 Ianuarie 1935

Președenția d-lui RADU DIMIU, judecător

V. Costescu și a. cu Maria Socaciu

Jurnal nr. 880. Dosar 18831/929

Conversiune. Codebitori dintre cari unul beneficiază de dispozițiile legii. Regimul celorlalți. Calitatea de comerciant. Art. 48, 68, 69 alin. b din legea dela 7 Aprilie 1934 și 1141 cod. civ.

1. — *Regula reducerii creanțelor care constituie principiu în legea de asanare, este condiționată de dovedirea anumitor condițiuni din partea debitorului, putând fi debitori asanabili și alții neasanabili.*

Atunci când o aceiaș creanță cuprinde debitori ce intru neș condițiile legii și alții cari nu le îndeplinesc, beneficiul asanării se va putea invoca numai de cei dintâi, pe cari textul îi apără, iar nu și de ceilalți, spre deosebire de dreptul comun, care stabilește principiul că remiterea datoriei făcute în folosul unui debitor solidar, îi liberează și pe ceilalți, afară numai dacă creditorul nu și-a rezervat vre-un drept.

2. — *Indicațiunea de „comerciant” dată de debitor printr-un act, fără a fi coroborată cu alte acte sau*

fapte, nu este suficientă probă că acesta execută acte de comerț.

Tribunalul,

Asupra cererii introduse de Vanghele Costescu și Anastasie Costescu, ambii cu domiciliul real și ales în București, str. Elena Cuza nr. 15, prin petiția înreg. la nr. 41.674 din 1934, de a se desființa toate formele de executare îndreptate împotriva lor, privitor la imobilul din București, str. Elena Cuza nr. 15, fost 11, la stăruința creditoarei Maria Socaciu din București, str. Sft. Constantin nr. 5;

Având în vedere susținerile părților, actele și lucrările dela dosar;

Având în vedere că în fapt rezultă că, pe baza actului de ipotecă, autentificat de acest tribunal la nr. 23933 și înscris la nr. 3301 din 1929, creditoara Maria Socaciu a început urmărirea asupra sus indicatei averi a debitorilor Vanghele și Anastasie Costescu;

Că aceștia au introdus prezenta cerere în baza art. 48 și 68 din legea pentru lichidarea datoriei agricole și urbane din 7 Aprilie 1934, cerând desființarea măsurilor de urmărire și radierea comandamentului;

Având în vedere că din cuprinderea actului a cărui executare se cere, rezultă că ambii debitori au contractat o datorie în comun, garantând-o printr-un imobil ce-l au în proprietate comună;

Că, în prealabil urmează a se decide dacă beneficiul reducerii creanțelor în baza legii de asanare, este datorit condițiilor îndeplinite de debitor, actului de voință al creditorului sau naturii creanței care se execută;

Având în vedere că din examinarea art. 1, 10, 30, 36 și 49 ale legii de asanare din 7 Aprilie 1934, rezultă că legiuitorul condiționează beneficiul acestei legi, de îndeplinirea anumitor condițiuni din partea debitorului;

Că din nici un text nu reiese că aceste reduceri ar fi datorite unei remiteri a datoriei, făcute prin voia creditorului sau din natura creanței;

Că, astfel, regula reducerii creanțelor, care constituie principiu în legea de asanare, este condiționată de dovedirea anumitor condițiuni din partea debitorului, putând fi categorii de debitori asanabili și alții neasanabili;

Că deci, atunci când o aceiaș creanță cuprinde debitori ce intru neș condițiile legii și alții cari nu le îndeplinesc, beneficiul asanării se va putea invoca numai de cei dintâi, pe cari textul îi apără, iar nu și de ceilalți spre deosebire de dreptul comun, care stabilește principiul că remiterea datoriei făcute în folosul unui debitor solidar îi liberează pe toți ceilalți, afară numai dacă creditorul nu și-a rezervat vre-un drept în mod expres (art. 1141 cod. civ.);

Că de altfel din cuprinderea art. 49 din legea asanării, nu rezultă vre-un beneficiu legal în ceea ce privește pe debitorii principali, ci din potrivă din aliniatul ultim al aceleiaș text reiese că pot fi codebitori principali pe lângă alții „cari intră în prevederile acestei legi” și în acest caz vor putea exercita drepturi de regres și numai până la concurența sumei ce ar datora-o acest codebitor asanabil, deci nu atât cât a plătit pentru codebitorul său și cât ar trebui să i se restituie;

Că astfel urmează a se examina separat îndeplinirea condițiilor legale de către debitorii urmăriți;

Având în vedere, că în conformitate cu dispozițiunile art. 69 din citata lege, toate măsurile de urmărire luate până la promulgarea legii contra debitorilor intrând în prevederile textului, de către creditori intrând de asemenea în prevederile ei, vor fi desființate în urma cererii debitorului;

Având în vedere că în prealabil debitorii urmează a dovedi că sunt cuprinși în dispozițiile de protecție ale legii;

Că petiționarii cari invoacă beneficiul conversiunii urbane și în conformitate cu dispozițiunile art. 50 al cîtelei legi trebuie să stabilească: că sunt cetățeni români, că sunt proprietari de imobile încă dela data de 18 Decembrie 1931 și până la 7 Aprilie 1934, că veniturile lor imobiliare nu depășesc 60,000 lei anual sau reprezintă cel puțin 30% din cuantumul total al veniturilor lor personale pe 1933, că datoria este născută până la 18 Decembrie 1931 și că nu a fost exceptată de lege;

Având în vedere că din certificatele dela 22 Iunie 1934, ale Primăriei sectorului III albastru, rezultă că ambii debitori au naționalitatea română;

Având în vedere că din actul de ipotecă, pus în executare, coroborat cu certificatele nr. 766 din 1934 și 324 din 1934 ale Percepției 14 fiscală și actul expertului Const. Virgiliu, rezultă că numiții debitori posedă imobilul în condițiile legii;

Având în vedere că din examinarea certificatelor nr. 322 și 323 din 1934 ale Percepției circ. 14 fiscală, rezultă că veniturile imobiliare ale fiecăruia din debitori nu depășesc limita legală;

Având în vedere că prin actul de ipotecă pus în executare se stabilește că datoria este născută mai înainte de 18 Decembrie 1931;

Având în vedere că creditoarea opune faptul că ambii debitori fiind comercianți, sunt exceptați de lege conform art. 69 alin. b;

Că, din examinarea certificatelor nr. 322 și 323 din 1934 ale Percepției 14 fiscală, coroborate cu certificatul nr. 8142 din 1934 al Camerei de comerț București, Oficiul Registrului Comerțului și interogatoriile luate azi în instanță, rezultă că Vanghele Costescu este comerciant încă din 1923 și până azi, iar Anastasie Costescu este salariat comercial;

Că prin nimic nu se face dovada că Anastasie Costescu face acte de comerț, în sensul legii, iar indicațiunea ce o dă asupra profesiunii sale „comerciant” prin actul autentificat la nr. 355 din 1930 de judecătoria ocolului IV București, fără a fi coroborată cu alte acte sau fapte, nu este suficientă probă că exercită acte de comerț;

Că, astfel fiind, urmează a constata că petiționarul Vanghele Costescu nu poate invoca beneficiul desființării măsurilor de urmărire neîntrând în prevederile legii de asanare, iar petiționarul Anastasie Costescu poate invoca măsura desființării acelor măsuri de urmărire fiind coprins în prevederile acelei legi;

Că, prin consecință, cererea lui Anastasie Costescu fiind admisibilă în ceea ce îl privește, urmează a se anula formele de urmărire cari se referă la partea sa indiviză.

Pentru aceste motive, redactate de d. judecător Radu Dimiu, Tribunalul admite în parte, etc.

(ss) Radu Dimiu, D. Ivăncianu.

TRIBUNALUL TULCEA

Audiența dela 22 Decembrie 1934

Președinția d-lui TITU BOGDĂNESCU jude. președinte

Concordat preventiv. Faza admiterii în principiu Creditori. Conversiune. Intervenție. Respingere. Art. 50 alin. 3 din legea conversiunii.

Intervenția creditorilor în faza admiterii concordatului preventiv, unde rolul tribunalului este eminent de control judiciar al condițiunilor legale, deci un rol eminent grațios, este inadmisibilă, căci a se admite soluția contrară ar însemna să i se dea un caracter contradictor acestei instanțe, ceea ce legiuitorul nu a voit, după cum rezultă și din dispozițiunile art. 4 din legea concordatului preventiv.

Tribunalul,

Asupra excepțiunei ridicate de apelant și anume că, creditorii nu pot să intervină în asemenea cereri de concordat:

Având în vedere că potrivit art. 50 alin. III din legea conversiunii, toate dispozițiunile legii concordatului preventiv, re'ativ la convocarea creditorilor, la verificarea creanțelor și la votul creditorilor, sunt aplicabile și procedurile prevăzute de acest articol.

Având în vedere că în ce privește admiterea în principiu a concordatului acordat de art. 50 alin. III din legea conversiunii, este constant că în această fază, tribunalul este chemat a verifica numai dacă condițiunile legale sunt îndeplinite spre a se putea acorda sau nu admiterea în principiu. fără ca în acest stadiu să se discute contradictor cu creditorii și fără ca aceștia să se poată opune la această admitere, deoarece caracterul instanței de admitere în principiu este eminentement pregătitor pentru operațiunile ulterioare. când rolul creditorului apare hotărâtor în ce privește omologarea și cursul întregii proceduri concordatare;

Că, în acest sens este și faptul că interes'le creditorilor sunt complet ocrotite în faza de executare a concordatului și în special în instanța de verificare și omologare, ei pot îndepărta pe debitor dela beneficiile concordatului.

A admite intervenția creditorilor în această fază, unde rolul tribunalului este eminentement de control judiciar al condițiilor legale, deci un rol eminentement grațios, înseamnă a da un caracter contradictor, acestei instanțe, ceea ce legiuitorul nu a voit, căci prin art. 4 din legea concordatului preventiv, arată că președintele se pronunță de îndată printr-o ordonanță de admitere în principiu, dacă întrunește condițiunile prevăzute de art. 3.

Președintele va putea chema pe comerciant pentru lămuriri, acordându-i și un termen de maximum 11 zile pentru completarea actelor.

Or, când acest text spune că președintele va putea chema și pe comerciant și nu dispune nimic în ceea ce privește pe creditorii, înseamnă că a limitat această instanță la o instrumentare eminentement grațioasă a președintelui, excluzând prezența contradictorie a creditorilor.

(ss) Titu Bogdănescu, M. Bărcă.

NOTA. — Speța de față soluționează o chestiune de o îndoită importanță practică: aceea, de a se ști dacă în faza admiterii în principiu, este admisibilă intervenția creditorilor. în materia concordatului preventiv și, prin aplicațiunea art. 50 alin. III, în concordatul edictat de acest text din legea conversiunii datoritorilor agricole și urbane.

Potrivit art. 50 alin. III din această din urmă lege și alin. 4 și 5 din regulamentul ei, deoarece dispozițiunile art. 4, 5, 7, lit. a, b, c; 10, 16, 17, 18, 22 etc. — din legea concordatului preventiv, sunt aplicabile și acestui quasi-concordat de conversiune, urmează că soluțiunea la care ne vom opri, în această chestiune, în materia concordatului preventiv, va fi deopotrivă aplicabilă și în concordatul conversional.

În ce privește faza admiterii în principiu la concordatul preventiv, trebuie să remarcăm că, atât doctrina cât și jurisprudența sunt refractare admiterii intervenției creditorilor.

În acest sens, avem două decizii pronunțate de Înalta Curte de Casație, secția III: prima, din 20 Martie 1934, cu nr. 619, iar secunda, din 6 Iulie 1934 cu nr. 1365, ambele publicate în Revista de drept comercial și studii economice, respectiv în nr. 6 p. 426 și nr. 9 p. 683, motivate în această privință în mod stereo-

tip și care resping ca inadmisibilă intervenția creditorilor, argumentând astfel: „considerând că atât din dispoziția categorică a art. 3 din legea concordatului preventiv din 1929 cu modificările din 1930, cât și din lucrările preparatorii ale legii, rezultă că, în scopul de a nu se tergiversa soluționarea cererilor de concordat preventiv, și pentru a în faza de admitere în principiu a acestor cereri, trib. nu decide nimic în fondul pricinei, ci examinează numai dacă anumite condițiuni formulate, cerute de lege, sunt îndeplinite de debitor litigiul urmând a se desfășura în contradictor cu creditorii, abia în faza de omologare; creditorii nu au drept să facă intervenții, cererea fiind examinată numai de trib. în Camera de consiliu, fără discuții contradictorii și pronunțându-se asupra ei, printr-o încheiere, care nu poate fi atacată cu apel, conform art. 5 din aceeași lege, decât numai în situațiunea că cererea de concordat i-a fost respinsă; că prin urmare, legiuitorul ridicând în mod formal dreptul de intervenție al creditorilor în fața instanței de admitere în principiu a concordatului, este evident că ei nu pot avea nici dreptul de a interveni în fața celorlalte instanțe, Curtea de apel sau Înalta Curte de Casație, în fața cărora cererea poate ajunge în urma apelului și recursului debitorului”.

Însă, nu trebuie uitat că aceste decizii ale Înaltei Curți, sunt date asupra unor hotărâri de fond obținute sub regimul legii concordatului preventiv din 1930, ceea ce are o deosebită importanță, deoarece, în vechiul art. 3 există un aliniat, și anume penultimul care dispune în mod categoric că: „la această ședință, — a admiterii în principiu, — creditorii nu pot face intervențiune”.

Or, acest aliniat a dispărut din această lege, prin modificarea art. 3 prin legea din Oct. 1932.

Quid în stadiul actual al art. 3 din legea concordatului preventiv?

După o părere se poate susține că, din momentul ce în noua lege aliniatul care interzicea categoric intervenția creditorilor, a fost înlăturat, — acest text fiind un text prohibitiv urmează că, obstacolul legal dispărând, legiuitorul a înțeles implicit să vină la dreptul comun și să admită și în instanța admiterii în principiu, instituția intervenției.

Că, din moment ce atunci când a voit să prohibe a spus-o în mod expres, înseamnă că suprimând textul prohibitiv implicit a înțeles ca această intervenție să fie admisibilă.

Este interesant de știut în acest sens, rațiunea care a prezidat la înlăturarea intervențiunii în legea concordatului preventiv din 1929 și 1930, pentru ca apoi, să revenim la interpretarea ce trebuie făcută art. 3 în redacțiunea actuală.

Această rațiune, rezultă din lămuririle pe care d. Gr. Iunian, ministrul justiției, le dă în debaterile de la Senat, cu privire la dreptul de intervenție al creditorilor.

— „La această ședință tribunalul nu hotărăște în fond. El examinează dacă se întrunesc condițiunile legale, pentru a cererea să poată fi introdusă. Această măsură, am prevăzut-o, pentru a împiedica convocarea inutilă a creditorilor. S'a găsit că nu sunt îndeplinite condițiile legale, atunci trebuie să cruțăm osteneala inutilă impusă creditorilor. De aceea, am zis: condițiile legale să fie examinate de trib.; de le socotește îndeplinite, tribunalul dispune convocarea. Ne-

fiind vorba de discutat nimic contradictor, este inutilă intervenția creditorilor. Ei își vor exprima toate obiecțiile lor, la ziua când s'au adunat să se pronunțe. De aceea, am interzis dreptul oricărui creditor să facă intervenția și să provoace debateri contradictorii la această înfățișare”.

În expunerea de motive, găsim aceeași preocupare a legiuitorului, de a urgenta faza admiterii în principiu, pe deoparte prin reducerea termenului de apel, în caz de respingere, și pe de altă parte, prin înlăturarea intervențiilor creditorilor, — care ar putea șicana pe debitor, — mai ales în acest moment critic patrimonial.

În același timp, legiuitorul din 1929 și 1930 a voit să curme controversa existentă asupra dreptului de intervenție în materia moratoriului antefalimentar, — controversă isvorâtă tocmai din lipsa unei dispozițiuni exprese.

Însă, deși intervenția era exclusă, sub forma procedurală autentică, creditorii puteau procura trib. sau Curții de apel, orice informație pe cale de petițiune. după cum rezultă din debaterile parlamentare în jurul acestei chestiuni (vezi în acest sens *Stelian Ionescu*, Legea concordatului preventiv, din 1930, comentată și adnotată, ed. II, p. 147 și urm.).

Quid de jure condito? În art. 3 actual nu se mai vorbește nimic de dreptul de intervenție al creditorilor.

Această tăcere a legiuitorului nu poate fi luată însă ca o recunoaștere a acestui drept, mai ales cu dispozițiile din articolul anterior, astfel modificat, ci din contra, trebuie socotită, deși ne lipsesc indiciile formale, deoarece nu s'a discutat nimic în modificarea dela 1932, asupra acestei chestiuni, — ca o recunoaștere, că o dispoziție care ar prohibi dreptul de intervenție al creditorilor este superfluă, excluderea acestui drept, fiind subînțeleasă, atât din caracterul acestei instanțe, de admitere în principiu, cât și din mentalitatea expeditivă, în care ea a fost concepută. În scopul bine lămurit de a înlătura șicanele la care ar fi expuși debitorii, ajunși în situațiunea de a solicita un concordat, dacă aceștia ar participa, în faza admiterii în principiu.

În adevăr, legiuitorul din 1932, suprimând cazurile 4, 5 și 6 din vechiul articol, în care cererea sa trebuia respinsă, a urmărit ca scop, obținerea admiterii în principiu a concordatului, deci o favorizare a comerciantului.

Deasemenea, spre a-i da posibilitatea de a obține cât mai repede admiterea în principiu, a creat un *référé* special, ca mijloc expeditiv, dând în competența președintelui tribunalului pronunțarea ordonanței de admitere în principiu, cu drept de apel la completul tribunalului, în caz de respingere, ceea ce constituie o vădită accelerare, față de vechiul articol, care da pronunțarea admiterii în principiu, în competența completului tribunalului, cu drept de apel la Curtea de apel, în caz de respingere.

Inspirat de aceeași rațiune, legiuitorul a prevăzut că președintele poate rezolva cererea de admiterea concordatului în principiu și fără ascultarea comerciantului, — ceea ce evidențiază intenția legiuitorului de a exclude cu totul contradictoriul din această instanță, dându-i un caracter sumar, urgent și eminamente grațios.

Grație acestui caracter grațios, neexistând în această fază un litigiu contradictor, după cum se exprimă autorul legii din 1930, evident că în această materie intervențiile nu sunt plausibile, deoarece, este de esența măsurilor luate pe această cale, că ele nu au autoritate de lucru judecat și nu pot fi opuse și nici vătămă pe terți.

Neexistând un litigiu, o pricină, cum se exprimă art. 247 și urm. din c. pr. civ. nu poate exista nici dreptul de a interveni al celor interesați.

Or, în materia procedurii concordatului, litigiul se deschide abia în instanța de omologare, când evident, dreptul creditorilor de a interveni ca oponenți, este un drept legal.

În același timp, este de principiu că, intervenientul devenind „parte” în proces, el are aceleași căi de atac pe care le au și părțile, contra hotărârei date în care a participat și el.

Or, legiuitorul suprimând din vechiul articol 3, aliniatul ce interzicea intervenția creditorilor în această fază a procedurii concordatului, pentru ca această suprimare să poată fi interpretată ca o admitere a acestui drept, trebuia ca legiuitorul să prevadă în favoarea creditorilor, dreptul de apel în contra ordonanței de admitere în principiu și, în același timp, termene mai puțin urgente, pentru această fază preliminară a procedurii noastre, ceea ce nu există în speță, și nici nu se poate admite, căci ar însemna să concedem că legiuitorul a trecut peste însăși rațiunea reglementării, ca atare, a fazei de admitere în principiu.

De aceea, credem că fără posibilitate de dubiu, în instanța de admitere în principiu, creditorii nu pot interveni nici în fața președintelui, nici în fața completului tribunalului, ca instanță de apel.

Totuși, dacă intervenția, în accepțiunea sa procedurală este inadmisibilă, nu s-ar putea contesta dreptul acestor creditori de a informa instanța, de situația patrimonială a comerciantului solicitant al concordatului, drept recunoscut și sub regimul vechiului art. 3 din legea concordatului, după cum rezultă din declarațiile ministrului de justiție, în dezbaterile parlamentare, din 1930 (*Stelian Ionescu*, Legea concordatului preventiv, adnotată și comentată sub art. 3 p. 43 și urm.).

Aceasta fiind soluțiunea problemei în materia concordatului preventiv, urmează să vedem dacă ea persistă și în cazul când e vorba de concordatul edictat de art. 50 din legea conversiunii.

S'a învederat supra că, prin efectul art. 50 alin. III al legii de conversiune, și art. 50 alin. 4 și 5 din regulamentul acestei legi, art. 4 din legea concordatului preventiv, numai în ce privește ordonanța de admitere în principiu, și art. 5 în ce privește apelul la completul tribunalului, în caz de respingere, devenind proprii procedurii de admitere în principiu și concordatului de conversiune, urmează ca să aplicăm aceeași soluțiune, în ce privește dreptul de intervenție al creditorului în baza adagiului *ubi eadem legis ratio, ibi idem jus*.

Și această soluțiune devine cu atât mai plausibilă, cu cât și drepturile și interesele creditorilor, sunt deplin salvgardate prin aplicarea în această procedură și a textelor art. 7, 10, 16, 17, 18 etc. din legea concordatului preventiv, în care există posibilitatea de a se

contesta și desbata contradictor drepturile comerciantului debitor..

De aceea, socotim că în mod juridic tribunalul a respins ca inadmisibilă cererea de intervenție a creditorului, luând totuși în considerație cu titlu de informație, petiția și actele depuse de acesta la dosarul cauzei.

MIHAIL BĂRCA
Magistrat Tribunalul Tulcea

CATRE D-NII ABONAȚI

Rugăm stăruitor pe domnii abonați din provincie a nu aștepta alte invitațiuni, cari sunt costisitoare, sau sosirea în localitate a încasatorului nostru Mihail Stama, singurul împuternicit pentru provincie, d-l. C. Petculescu fiind pentru Capitală, și a binevoi să trimeată achitarea abonamentului prin mandat poștal direct la Administrația Revistei „CURIERUL JUDICIAR” București, Artei 5, notând pe cotorul mandatului poștal, abonamentul datorat partida Nr...

A apărut:

LEGEA CAMBIEI ȘI BILETULUI LA ORDIN ȘI LEGEA ASUPRA CECULUI însoțite de Expunerea de motive, Avizul consiliului legislativ și Rapoartele dela Cameră și Senat, în *Biblioteca Legilor Uzuale adnotate* nr. 486 din editura *Curierul Judiciar*.

De vânzare la toate Librăriile din țară și la *Curierul Judiciar*.
Prețul 50 lei.

LEGEA BANCARĂ din 8 Mai 1934, comentată și adnotată de d-nii L. Preușescu, Jude Trib. Ilfov și Al. Tomoroveanu, M. Dimitriu și M. Solacolu, referenți la Banca Națională a României. 288 pagini, 160 LEI. De vânzare la librăria *Curierul Judiciar*.

REGIMUL FISCAL AL MOȘTENIRILOR ÎN ROMÂNIA ȘI ALTE ȚĂRI adnotat și comentat de d-l MIHAIL I. BĂDULESCU, Doctor în Drept, Șeful Serviciului succesiunilor din Ministerul Finanțelor, cu o Prefață de d-l avocat Alex. Velescu.

Volumul cuprinde 240 pag. Prețul 120 lei iar pe hârtie extra velină lei 150.

A apărut, la Craiova, *Revista Penală*, nr. 1, an II, sub direcția d-lui avocat I. B. Georgescu, având ca secretari pe d-nii avocați C. I. Dianu și G. I. Bontea. Revista apare lunar cu doctrină și jurisprudență română și străină.

A apărut, la Constanța, *Justiția Dobrogei* nr. 1, an. VI, sub direcția d-lor G. L. Dimitriu, președintele Curții de apel Constanța și I. C. Teodorescu-Valahu, Decanul Baroului, cu material doctrinal și jurisprudențial.